

Professor Johan Schelin
Kursföreståndare
Juridik & Praktik 15 resp. 30 hp.

Kursbeskrivning Juridik och praktik (15 hp. resp. 30 hp.) ht. 2020

Allmänt om kursen

Innehåll och målsättning

Kurserna Juridik och praktik 15 hp respektive 30 hp. har tillkommit i syfte att ge i första hand juriststudenter möjlighet att under en termin omsätta sina teoretiska kunskaper i praktiskt juridiskt arbete. Genom det praktiska arbetet ges studenten möjlighet dels att tillägna sig specialkunskaper inom det juridiska fält som praktiken omfattar, dels att tillägna sig förmågan att strategiskt identifiera, bedöma och lösa juridiska problem. Juridik och praktik utgör emellertid inte en ren praktikkurs. Universitetet har inte möjlighet att tilldela en student högskolepoäng för rent praktiskt juridiskt arbete. Den innehåller därför även ett moment som rör etik för jurister. Inom ramen för praktiktjänstgöringen ska studenten reflektera över den professionella yrkesrollen samt den yrkesetik som råder på det arbetsfält inom vilket studenten praktiserar. På det sättet kan kursen även leda till en djupare förståelse av det ansvar som jurister har gentemot andra samhällsmedborgare och för samhällsutvecklingen i stort.

Juridik och praktik utgör en fristående kurs vilket innebär att en student antingen kan välja att göra avbrott i de ordinarie studierna på juristprogrammet för att praktisera under en termin eller först ta ut juristexamen och sedan göra sin praktik innan yrkeskarriären påbörjas. Ett exempel på det sistnämnda kan vara att studenten väljer att efter avlagd examen praktisera utomlands inom någon internationell organisation under en termin innan han eller hon återvänder till Sverige för att arbeta.

Kursen innehåller följande kursmoment:

- Praktiktjänstgöring.
- Författande av en självständig promemoria avseende en juridisk-etisk frågeställning med koppling till praktiktjänstgöringen.

Praktiktjänstgöringen ska ge studenten tillfälle att:

- sätta sig in i praktiktjänstgöringens organisation och arbetsmetoder,
- ta del av de dagliga rutinerna och relationerna på praktiktjänstgöringens arbetsplats samt de normsystem som styr arbetet inom organisationen,
- aktivt delta i det juridiska arbetet genom utförande av relevanta arbetsuppgifter kopplade till verksamheten,

Juridiska institutionen

- tillägna sig specialkunskaper inom verksamhetsområdet samt en bild av hur dessa kunskaper omsätts i praktiken, samt
- reflektera kring gjorda erfarenheter och upplevelser avseende det professionella juridiska förhållningssättet, juristrollen och yrkesetiken på arbetsplatsen.

Genom arbetet med promemorian ska studenten ges tillfälle att

- diskutera och problematisera de ovanstående arbetslivserfarenheterna eller det verksamhetsområde som studenten arbetat inom i ett juridiskt-etiskt perspektiv.

Efter genomgången kurs förväntas studenten enligt kursplanen kunna:

- visa strategisk förmåga att identifiera, bedöma och lösa juridiska problem inom praktikarbetsplatsens arbetsfält,
- värdera de samhälleliga konsekvenserna av dessa lösningar,
- i dialog med andra grupper redovisa och förklara dessa lösningar,
- reflektera över vad ett professionellt juridiskt förhållningssätt, juristrollen och yrkesetiken innebär,
- identifiera behov av ytterligare kunskap, samt
- inom givna tidsramar självständigt planera och genomföra en systematisk och kritisk analys av förhållandet mellan juridik och praktik på det arbetsfält som praktikarbetsplatsen verkar inom.

Pedagogiken

Pedagogiken bygger i hög grad på självstudier. Studenten väljer och skaffar själv sin praktikplats. På samma sätt formulerar studenten självständigt den juridisk-etiska frågeställning som ska behandlas i promemorian. Viss företrädesvis skriftlig handledning ges sedan i samband med inlämningarna av utkastet till promemorian.

Närmare om kursens uppbyggnad

De olika kursmomenten

Som ovan angivits består kursen av momenten praktiktjänstgöring och författande av en självständig promemoria. Kursen möjliggör för studenten att i praktiskt arbete omsätta de teoretiska kunskaper som studenten förvärvat inom ramen för juristprogrammet. Samtidigt kommer erfarenheterna från praktiken att ligga till grund för den teoretiska reflektionen rörande yrkesetiken och yrkesrollen i promemorian. Det råder med andra ord ett dialektiskt förhållande mellan teori och praktik.

Skriftliga och muntliga övningar

I samband med praktiktjänstgöringen ska studenten fortlöpande skriva en längre promemoria i vilken han eller hon analyserar och problematiserar förhållandet mellan juridik och praktik, det

vill säga den professionella juristrollen och de etiska problem som anknyter till det juridiska arbete studenten utför på praktikarbetsplatsen. Frågeställningen i promemorian kan antingen ta sikte på ett juridisk-etiskt problem som berör praktikarbetsplatsen som sådan, närmare bestämt aspekter av den professionella yrkesrollen. Den som praktiserar i domstol kan exempelvis välja att problematisera arbetet i domstol och den professionella domarrollen i sin promemoria. I fråga om domarrollen kan exempelvis frågan om domarens objektivitet och materiell processledning diskuteras och problematiseras. På samma sätt kan den student som praktiserar på en advokatbyrå analysera och problematisera advokatrollen, exempelvis hur klientens intressen ska tillvaratas på olika sätt. Promemorian kan emellertid även behandla vissa specifika juridisk-etiska problem som studenten kommer i kontakt med inom det juridiska fält som studenten praktiserar inom. Den som praktiserar på ambassad eller i en internationell organisation kan till exempelvis behandla olika juridisk-etiska problem som hanteras inom organisationen eller som gör sig gällande i landet där praktiken utförs.

Promemorian ska innehålla en problemformulering av juridisk-etisk karaktär samt en metoddiskussion och disposition. Metoddiskussionen ska vara konkret, det vill säga kopplad till problemet och det material som ligger till grund för undersökningen. Metoddiskussionen ska med andra ord inte beskriva metoden i ett abstrakt perspektiv (studenten behöver exempelvis inte förklara vad rättsdogmatik är för något) utan ta sikte på urvalet och användningen av det specifika material som används i promemorian. Vilket material används, hur och varför har detta valts ut och hur används och tolkas materialet är här relevanta frågor. Det valda problemet ska sedan brytas ned i lämpliga delfrågeställningar som tillsammans bildar promemorians disposition. Dessa problem diskuteras i olika kapitel. Analysen bör härvidlag vara löpande och slutsatser dras rörande varje problem. Diskussionen kan sedan mynna ut i en övergripande slutsats i ett avslutande kapitel där uppsatsen grundläggande frågeställning besvaras. Har studenten exempelvis identifierat brister i systemet och behov av ytterligare kunskap på området kan han eller hon föreslå hur dessa ska åtgärdas. Den promemoria som författas inom ramen för 15 hp-kursen bör omfatta cirka 15 A4-sidor text (12 punkter) medan promemorian som skrivs inom ramen för 30 hp-kursen bör omfatta cirka 25 A4-sidor text (12 punkter) exklusive försättsblad, innehålls- och källförteckning. Typsnitt: Times, Times New Roman eller Garamond.

Följande kriterier gäller för bedömningen av promemorian:

- Val av ämne och problemformulering.
- Material och metod.
- Framställning och disposition.
- Faktainnehåll, analys och argumentation (inkl. självständighet).
- Slutsatser.
- Källhantering och annan formalia.
- Språkbehandling.

Under terminen kan utkast till promemorian lämnas in vid sammanlagt tre tillfällen innan den slutgiltiga versionen sedan lämnas in. Datum för inlämning anges på kurshemsidan. Det är

frivilligt om studenten vill utnyttja möjligheten att lämna in utkast. Erfarenheterna visar emellertid att kvaliteten på promemoriorna i allmänhet blir högre om utkast lämnas in. Det bidrar också till en kontinuitet i arbetet.

Obligatorier

Obligatorierna på kursen består av följande moment: fullgjord praktiktjänstgöring samt inlämnande av promemoria.

Internationella och komparativa inslag på kursen

De internationella och komparativa inslagen på kursen varierar beroende på vilket område studenten väljer att praktisera inom. För den student som väljer att praktisera inom en internationell organisation kommer naturligt sett det internationella inslaget att vara mycket stort medan för den student som väljer att praktisera på en advokatbyrå som huvudsakligen sysslar med fastighetsrätt det internationella inslaget blir mer begränsat. Likafullt kan det även i det sistnämnda fallet finnas anledning att reflektera över hur liknande etiska frågor behandlats i utlandet. Den student som väljer att diskutera etiska regler för advokater kan exempelvis jämföra med hur diskussionen förts i andra länder rörande samma eller liknande problem. Även i fråga om en rent nationell praktik kan således promemorian ändå innehålla internationella och komparativa inslag.

Samverkan med det omgivande samhället

Kursen bygger helt och hållet på samverkan med det omgivande samhället i och med att praktik-tjänstgöringen utgör kärnan i kursen.

Förhållandet till andra kurser och utbildningen i stort

Kursen ingår inte i juristprogrammet, men kan tillsammans med specialkurser i programmet utgöra en förberedelse inför examensarbetet. Studenten kan således välja att göra ett tillfälligt avbrott i studierna på Juristprogrammet för att praktisera under en hel eller halv termin. Exempelvis kan en student göra detta i avvaktan på att en viss specialkurs ska ges.

Tidigare fanns det en möjlighet att praktisera inom ramen för kursen Examensarbete. Den möjligheten har dock begränsats. Studenterna hade inte sällan svårt att förena praktiken med det omfattande arbete som författandet av ett examensarbete innebär. Det bidrog ofta till att kvaliteten på examensuppsatserna hamnade på en alltför låg nivå. Det är visserligen formellt möjligt att idag läsa Juridik & Praktik 15 hp. parallellt med att examensarbetet författas, men de studenter som önskar praktisera rekommenderas starkt att avvakta med examensarbetet.

Det går även att läsa någon av kurserna efter avlagd juristexamen. För den student efter examen som vill skaffa sig en ytterligare förberedelse inför det framtida yrkeslivet i form av exempelvis utlandspraktik, kan detta vara ett alternativ.

Krav för deltagande i undervisningen

Ansökan och förkunskapskrav

För tillträde till undervisning och examination krävs att studenten har godkänt resultat i samtliga obligatoriska kurser på Juristprogrammet (195 högskolepoäng). Kursen kan inte räknas in i Juristexamen. Studenten ordnar själv praktikplats. Valet av kurs hänger samman med praktiktjänstgöringens längd. Är praktiktiden 10–14 veckor antas studenten till 15 hp-kursen. Är tiden 16–20 veckor antas studenten till 30 hp-kursen. Uppgår praktiken till 15 veckor kan studenten välja vilken kurs han eller hon vill antas till.

Kursen söks på en särskild blankett som finns tillgänglig på kurshemsidan. Student som läser vid annat lärosäte än Stockholms universitet ska bifoga studieintyg.

Praktikplatsen ska godkännas av kursföreståndaren. För godkännande fordras att studenten sysselsätts med praktiskt juridiskt arbete.

Registrering

Ansökan sker fortlöpande under terminstid. Den ska lämnas senast sex terminsveckor före kursstart (praktiktjänstgöringens början).

Avregistrering

Studenter som av olika anledningar inte avser att läsa kursen kan avregistrera sig via Ladok senast tre veckor efter kursstart. I fråga om avregistrering senare än tre veckor efter kursstart, ta kontakt med amanuensen.

Obs! Avregistreringar kan få konsekvenser för din rätt att erhålla studiemedel. Kontakta CSN för mer information!

Studieanvisningar

Studenten förväntas under praktiktjänstgöringen **löpande** arbeta med författandet av promemorian, vilket även innefattar insamling av material och annat underlag till denna. Det kan ske genom inläsning av litteratur på området, samtal med jurister verksamma på arbetsplatsen, etc. Det är inte möjligt att göra en strikt uppdelning mellan praktiktjänstgöringen och arbetet med promemorian, men i princip kan sägas att studenten förväntas avsätta cirka en arbetsdag i veckan åt författandet av promemorian. Det är med andra ord **inte** tänkt att studenten ska skriva promemorian på sin fritid. Det råder ibland en missuppfattning angående detta såväl bland studenter som praktikarbetsgivare och det är därför viktigt att hålla i minnet att **det är fråga om en praktik inom ramen för de akademiska studierna vid universitetet och inte en ”provanställning”**. Om en praktikarbetsgivare inte respekterar detta uppmanas studenten kontakta kursföreståndaren som då tar kontakt med praktikarbetsplatsen i fråga.

Examination

Examinationsmoment

Examinationsmomenten består av fullgörande av praktiktjänstgöringen samt inlämnande av promemorian. Praktiktjänstgöringen betygsätts inte annat än med betyget godkänt/underkänt. Det betyder att praktikhandledaren inte kommer att lämna något omdöme avseende hur väl studenten klarat praktiken utan endast intyga att denna fullgjorts. Däremot betygsätts promemorian enligt den sjugradiga betygsskalan A–Fx.

Observera att kursen inte här uppdelad i kursmoment i Ladok. Det är således inte möjligt att i förhållande till CSN erhålla poäng enbart för genomförd praktik.

Plagiat

Förekomsten av plagiat och liknande samt brott mot ordningsreglerna kan föranleda en anmälan till universitetets disciplinnämnd. Disciplinnämnden, som leds av rektor, kan besluta om varning eller avstängning från studierna.

Betygskriterier

Beträffande praktiktjänstgöringen ges endast betyget godkänt/ icke godkänt, det vill säga att studenten ska ha genomfört praktiken.

Följande betygskriterier gäller avseende promemorian:

A. Faktainnehållet är relevant och visar på utmärkt insikt i rättsområdet och dess förhållande till andra delar av rättssystemet. Dispositionen är tydlig och logisk. Undersökningen genomförs med stor självständighet kombinerad med förmåga att ta till vara och utveckla handledarens synpunkter. Framställningen är stringent och koncentrerad på välformulerade centrala problemställningar med motiverade avgränsningar. Den återspeglar en betydande förtrogenhet med den för arbetet valda metoden. Den rättsliga argumentationen är i hög grad analytisk, systematisk och kritisk. Slutsatser och ställningstaganden sätts in i en större samhällelig eller vetenskaplig kontext. Internationella aspekter som är relevanta för den valda frågeställningen beaktas på ett ändamålsenligt sätt. Språket är stringent med stilistik medvetenhet. Stor noggrannhet dokumenteras i fråga om källhänvisningar, notapparat och källförteckning. Promemorian slutförs inom överenskommen tid.

B. Faktainnehållet är relevant och visar på mycket god insikt i rättsområdet och dess förhållande till andra delar av rättssystemet. Dispositionen är tydlig och logisk. Undersökningen genomförs systematiskt med ett kritiskt förhållningssätt. Den präglas av självständighet kombinerad med förmåga att ta till vara och utveckla handledarens synpunkter. Framställningen är sammanhängande och i huvudsak koncentrerad på centrala problemställningar med motiverade avgränsningar. Den återspeglar en mycket hög grad av förtrogenhet med den för arbetet valda metoden. Den rättsliga argumentationen är analytisk, systematisk och kritisk. Slutsatser och

ställningstaganden sätts in i en större samhällelig eller vetenskaplig kontext. Internationella aspekter som är relevanta för den valda frågeställningen beaktas på ett ändamålsenligt sätt. Uppsatsen är välskriven. Noggrannhet dokumenteras i fråga om källhänvisningar, notapparat och källförteckning. Promemorian slutförs inom överenskommen tid.

C. Faktainnehållet är relevant och visar på god insikt i rättsområdet. Dispositionen är i huvudsak tydlig och logisk. Undersökningen genomförs till stora delar självständigt. Framställningen är sammanhängande och i huvudsak koncentrerad på centrala problemställningar. Den återspeglar en hög grad av förtrogenhet med den för arbetet valda metoden. Den rättsliga argumentationen är i huvudsak analytisk, systematisk och kritisk. Slutsatser och ställningstaganden sätts in i en större samhällelig eller vetenskaplig kontext. Internationella aspekter som är relevanta för den valda frågeställningen beaktas på ett ändamålsenligt sätt. Uppsatsen är välskriven. Noggrannhet dokumenteras i fråga om källhänvisningar, notapparat och källförteckning. Promemorian slutförs inom överenskommen tid.

D. Faktainnehållet är relevant och visar på god insikt i rättsområdet. Dispositionen är i huvudsak tydlig och logisk. Den studerande har med viss hjälp av handledaren genomfört en sammanhängande studie, som dock delvis är deskriptiv på bekostnad av de problemorienterade inslagen. Den visar på god förtrogenhet med den för arbetet valda metoden. Den rättsliga argumentationen är i huvudsak tydlig, systematisk och kritisk. Slutsatser och ställningstaganden sätts in i en större samhällelig eller vetenskaplig kontext. Internationella aspekter som är relevanta för den valda frågeställningen beaktas på ett ändamålsenligt sätt. Uppsatsen är välskriven med endast smärre språkliga brister. Noggrannhet dokumenteras i fråga om källhänvisningar, notapparat och källförteckning. Uppsatsen slutförs i stort sett inom överenskommen tid.

E. Faktainnehållet är godtagbart, även om vissa brister förekommer. Disposition, problemformuleringar, analys och argumentation hänger mestadels samman, men framställningen är i stora delar deskriptiv på bekostnad av de problemorienterade inslagen. Den visar på en grundläggande förmåga att hantera den för arbetet valda metoden. Den rättsliga argumentationen är i huvudsak tydlig, systematisk och kritisk. Slutsatser och ställningstaganden sätts in i en större samhällelig eller vetenskaplig kontext. Internationella aspekter som är relevanta för den valda frågeställningen beaktas på ett ändamålsenligt sätt. Studenten har genomfört undersökningen med betydande hjälp av handledaren. Språket är godtagbart, även om en del brister förekommer. Källhänvisningar, notapparat och källförteckning är utan större tillkortakommanden. Uppsatsen slutförs med viss försening i förhållande till överenskommen tid.

Fx. Mindre brister föreligger innebärande att studenten inte uppnår samtliga de krav som anges för betyget E. Studenten kan relativt enkelt komplettera promemorian i syfte att uppnå betyget E.

F. Brister föreligger innebärande att studenten inte uppnår samtliga de krav som anges för betyget E. En betydande omarbetning av promemorian fordras för att studenten ska uppnå betyget E.

Begäran om omprövning:

Begäran om omprövning lämnas skriftligen på blankett som kan laddas ned via Juridiska institutionens hemsida. Närmare anvisningar om begäran om omprövning finns på hemsidan.

Funktionsnedsättning

Allmänt

Målet är att alla studenter vid Stockholms universitet ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett funktionsnedsättning. Information om de stöd och anpassningar som Stockholms universitet kan erbjuda finns i guiden Studera med funktionsnedsättning. Den kan läsas digitalt eller laddas ned i pdf-format på Stockholms universitets hemsida. Kontakta Studentavdelningens sektion Särskilt pedagogiskt stöd i god tid före studiestarten för att diskutera ditt individuella stödbehov och för att få nödvändig information. För att boka tid och diskutera stödåtgärder, maila till studentstod@su.se.

Särskilt pedagogiskt stöd vid högskolestudier

Studenter med funktionsnedsättning har möjlighet till s.k. särskilt pedagogiskt stöd vid högskolestudier. Som exempel kan nämnas alternativa examinationsformer, såsom förlängd tentamenstid eller enskild tentamen vid dator m.m. Det ankommer på varje berörd student att, i den mån han eller hon vill ta del av de särskilda åtgärder som har utlovats, inför kursstarten i varje ämne i god tid (**minst 4 veckor**) kontakta institutionens kontaktperson. Genom ett skriftligt intyg från Studentavdelningens sektion Service för studenter med funktionsnedsättning vid Stockholms universitet ska studenten styrka att han eller hon har en funktionsnedsättning. Kontaktperson vid Juridiska institutionen är studierektor Viktoria Pettersson, tel: 08-16 13 04 eller e-post: viktor.pettersson@juridicum.su.se

Examination vid funktionsnedsättning

Studenten måste **senast 3 veckor** före tentamenstillfället meddela kurssekreterare/amanuens att examinationen skall genomföras så att eventuella extra åtgärder kan vidtas. Om anmälan inkommer senare kan institutionen inte garantera att examinationen kan genomföras såsom önskas.

Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att fylla i en kursutvärdering i slutet av kursen. Kursutvärderingen har stor betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska upplägg. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt, och de synpunkter och idéer som framförs i kursutvärderingen övervägs alltid.